

Co-funded by
the European Union

Video snimanje

Snimanje

Vladimir Maksimović

Fakultet tehničkih nauka u Kosovskoj Mitrovici

UNIVERSITY OF LJUBLJANA
Faculty of Electrical Engineering

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Uvod

- Snimanje je **ključna faza televizijske proizvodnje**, u kojoj se stvarni događaji, izjave i situacije prenose u vizuelno-zvučni oblik.
- Cilj je da se slika, zvuk i emocija usklade u **jedinstvenu narativnu formu** pogodnu za montažu i emitovanje.
- Televizijsko snimanje obuhvata više formata: **intervjue, ankete, TV priloge i emisije**.
- Svaki format zahteva različit **tehnički pristup**: broj kamera, tip mikrofona, osvetljenje, trajanje kadrova.
- Uloga ekipe:
 - Novinar** vodi narativ i komunikaciju,
 - Snimatelj** oblikuje kadar i svetlo,
 - Tonski inženjer** brine o jasnoći i balansu zvuka.
- Uspešno snimanje se zasniva na **planiranju, kompoziciji, ritmu i profesionalnom ponašanju ekipe**.

A-roll i B-roll: osnovna definicija

- **A-roll** predstavlja **glavni narativni sadržaj** – izjave sagovornika, novinara ili voditelja.
- **B-roll** su **pokriivalice**, tj. dodatni snimci koji ilustruju priču i dopunjuju A-roll.
- Uloga B-rolla je da se **pokrivaju montažni rezovi** i obezbedi vizuelni kontinuitet.
- A-roll donosi **informaciju**, a B-roll dodaje **emociju, dinamiku i kontekst**.
- B-roll se koristi i za **tempo i ritam** – brži prelazi daju živost, sporiji smirenost.
- Uvek se snima više B-roll materijala nego što će biti iskorišćeno (10–20 snimaka).
- A i B-roll se kombinuju u montaži na **dvostrukom vremenskom sloju (timeline-u)**.

Tehnička i produkciona pravila za B-roll

- Pokrivalice se snimaju sa **različitim planovima** (total, srednji, detalj) radi dinamike.
- Svaki kadar treba da traje **najmanje 5–8 sekundi**, u montaži se koristi 2–4 s.
- Pokrivalica mora tematski odgovarati sadržaju A-rolla.
- Izbegavati nasumične kadrove – planirati **shot list** unapred.
- Snimati i **ambijentalni ton (wild sound)** koji prati pokrivalice.
- Uvek obezbediti **čiste prelaze** između kadrova – izbegavati prebrze pokrete.
- B-roll ne treba da bude dekorativan, već da **vizuelno objašnjava ono što se govori**.

Voice-over i off naracija

- **Voice-over (off)** je **glas novinara van kadra** koji povezuje slike i izjave.
- Off tekst ne ponavlja sliku – već objašnjava ono što gledalac ne vidi direktno.
- Brzina čitanja: **120–140 reči u minuti** (neutralan, prirodan ton).
- Tekst mora biti **ritmički usklađen** sa slikom i montažnim prelazima.
- Glas se snima u **akustički kontrolisanom prostoru**, nivo –6 do –3 dB.
- Voice-over vodi priču, stvara kontinuitet i definiše ritam montaže.

Osnovna pravila snimanja intervjua

- Intervju je najčešći format televizijskog snimanja i služi za **dobijanje izjave ili stava sagovornika**.
- Sagovornik gleda **blago van kamere**, nikada direktno u objektiv (osim kod monologa).
- Novinar stoji ili sedi pod uglom od **oko 30°** u odnosu na liniju pogleda kamere.
- Kamera se postavlja u **visini očiju sagovornika** radi prirodnog kontakta.
- Pozadina treba da bude **neutralna i odvojena** od subjekta (1,5–2 metra razmaka).
- Kadrovi: **total** za uvod, **srednji plan** za dijalog, **krupan plan** za emocije.
- Rasveta: **key** sa prednje strane, **fill** sa suprotne i **backlight** iznad ramena.

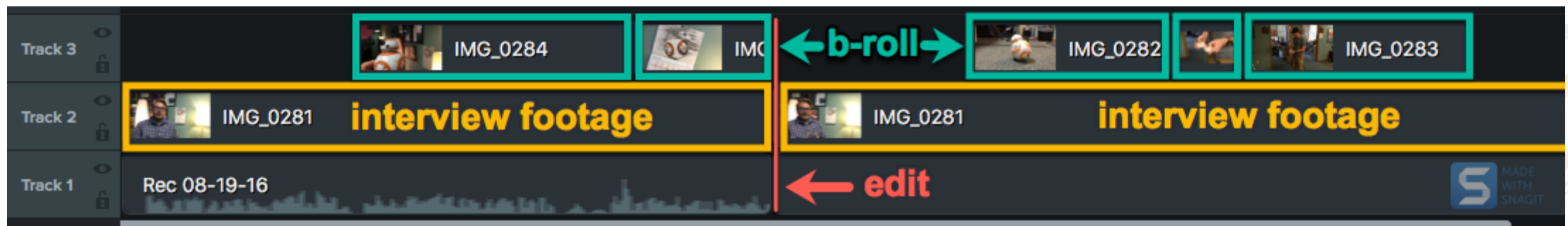
Tehnička priprema i audio

- Mikrofon: **lavalier (clip-on)** skriven na odeći – najčešće rešenje.
- Ako se koristi **boom mikrofon**, postavlja se iznad sagovornika, van kadra.
- Ukoliko se koristi ručni mikrofon, ne treba se videti cela ruka u kadru.
- Testirati nivoe tona pre snimanja – optimalni nivo **-6 do -3 dB**.
- Izbegavati prostorije sa odjekom i šumovima (frižider, klima, saobraćaj).
- Kamera na **tripodu** ili ramenom nosaču radi stabilnog kadra.
- Snimiti **wild sound** (10 s ambijentalnog tona) za montažu.
- Kontrola ekspozicije: automatski režim isključiti – koristi se **ručni iris i WB**.

Struktura i trajanje intervjua

- Uvodni kadar (establishing shot) – **5–10 s**, postavlja lokaciju i temu.
- Uvod voditelja (off) – **10–15 s**, kontekst i najava sagovornika.
- Glavni deo – pitanja i odgovori: **60–120 s po temi**.
- Pokrivalice (B-roll): **3–5 s po kadru**, koriste se u montaži između izjava.
- Zaključak – **5–10 s**, prelaz ili zahvalnica.
- Ukupno trajanje intervjua: **2–4 minuta** za informativne formate.
- Snimiti dodatne kadrove sagovornika i novinara u tišini za cutaway.

Osnovna pravila snimanja ankete

- Anketa je **brza forma TV izražavanja** koja prikazuje stavove više građana o istoj temi.
- Lokacija se bira tako da ima **dovoljno prolaznika** i prepoznatljiv vizuelni kontekst.
- Novinar uvek stoji **blizu sagovornika**, ali ne u kadru ako nije potrebno.
- Kamera snima u **srednjem planu** (od struka naviše) za jasan izraz lica.
- Sagovornici gledaju novinara, ne kameru – izbegava se “pogled u objektiv”.
- Svaki novi sagovornik se uzima **iz suprotnog ugla**
- Svaka izjava traje **10–15 sekundi**, bez prekidanja sagovornika.
- Kadrovi treba da imaju **različite pozadine** radi dinamike.

Tehnika i oprema

- Koristi se **ručni dinamički mikrofon** sa kardioidnom karakteristikom.
- Mikrofon se drži 20–25 cm od usta, **nikada ispod brade**.
- Kabeli moraju biti **uredno provučeni** i van vidnog polja kamere.
- Kamera najčešće na **ramenom nosaču** ili **monopodu** radi mobilnosti.
- Rasveta: koristi se **prirodno svetlo**, po potrebi mali LED panel.
- Testirati **audio nivo** pre svake izjave (zbog različite jačine glasa).
- Izbegavati snimanje direktno prema suncu – lice mora biti osvetljeno spreda.

Struktura i trajanje ankete

- Uvod (off novinara ili kadar grada): **10–15 s** – postavlja temu.
- Niz izjava građana (sound bites): **5–6 izjava po 10–15 s**.
- Pokrivalice (B-roll): **3–4 s** – reakcije prolaznika, natpisi, detalji.
- Zaključak (off novinara): **10 s** – sumira mišljenja i prelazi na sledeći prilog.
- Ukupno trajanje ankete: **1:30–2:00 minuta**.
- Montaža je **brza i ritmična**, bez praznih prelaza između izjava.
- Off tekst povezuje izjave i daje kontekst temi.

Struktura TV priloga

- TV prilog je **kombinacija slike, tona, naracije i izjave** – osnovna jedinica TV novinarstva.
- Uvek mora imati **jasnu priču**: uvod, razradu i zaključak.
- Uvod: postavlja temu, lokaciju i kontekst događaja.
- Glavni deo: izjava sagovornika + pokrivalice (B-roll) koji ilustruje priču.
- Zaključak: novinar u off-u sumira poruku i zatvara prilog.
- U proseku traje **1:30–3:00 minuta**, optimalno 1:45 min za vesti.
- Snimati više materijala nego što je potrebno (15–20 minuta bruto).

Tehnička organizacija i snimanje

- Kamera uvek na **tripodu** ili stabilnom nosaču.
- Uglavnom **tri osnovna plana**: total, srednji plan, krupan plan.
- Uvek snimiti širi kadar mesta događaja.
- Snimati **cutaway** kadrove za prelaze i montažne rezove.
- Pokrivalice snimci treba da traju **3–5 sekundi**, ali se snimaju duže (8–10 s).
- Snimiti **ambijentalni ton** (wild sound) za svaku lokaciju.
- Ne oslanjati se na auto WB – uvek ručno balansirati belu boju.

Naracija, off i B-roll

- Off (glas novinara van kadra) povezuje izjave i slike u celinu.
- Tekst off-a mora biti **kraći i ritmičan**, 120–140 reči/min.
- Off nikada ne ponavlja ono što se vidi – već **objašnjava kontekst**.
- Pokrivalice se koriste da **pokriva prelaze** i daje vizuelnu dinamiku.
- Pokrivalica mora tematski odgovarati onome o čemu se govori u off-u.
- Kombinovati šire kadrove za prostor i detalje za emociju.
- U montaži: A-roll (intervju, off) i B-roll (pokrivalice) na odvojenim slojevima.

Pravila trajanja i montaže

- Uvodni kadar: **5–10 s** – scena i kontekst.
- Izjave sagovornika: **15–20 s** po osobi.
- Pokrivalice kadrovi: **2–4 s** u montaži, ali snimati duže (8–10 s).
- Off tekst: **10–15 s po segmentu**, čitan stabilnim tempom.
- Ukupan broj kadrova: **20–30 po prilogu**.
- Svaki kadar mora imati **dovoljno trajanje** za čisti rez (min. 3 s).
- Završni kadar treba da ostavi **vizuelni zaključak** (npr. odjava, simbolika, pokret ka daljini).

Osnovna postavka studijske emisije

- Emisija je **kompleksan višekamerni format** sa voditeljem i gostima u studiju.
- Glavni cilj je **jasan kadar, stabilna slika i ujednačeno osvetljenje**.
- Kamere se postavljaju tako da pokrivaju **različite planove**: total, srednji, krupni.
- Scenografija mora biti **čista, bez refleksija i nepotrebnih detalja**.
- Rasveta: 3-point po učesniku + pozadinsko svetlo za dubinu.
- Pozadina treba da bude **vizuelno odvojena** od subjekata (kontrast i boja).
- Mikrofonija: lavalier ili headset, kablovi ne smeju biti vidljivi.

Višekamerni sistem i režija

- Kamera 1 – **total**: prikazuje ceo kadar studija.
- Kamera 2 – **krupan plan voditelja**.
- Kamera 3 – **krupan plan gosta**.
- Kamera 4 – **cutaway / reakcije / insert** (ako postoji).
- Svi signali idu u **video mikser**.
- Režiser prati sve kamere preko **preview monitora**.
- Realizator bira aktivni kadar u “live switching” režimu.
- Komunikacija je aktivna sve vreme (uslovno)
- Snimanje se paralelno arhivira na **HyperDeck / SSD recorder**.

Forma i struktura emisije

- Uvodna špica: **10–15 s** (grafika + muzika).
- Uvod voditelja: **20–30 s** (predstavljanje teme i gostiju).
- Glavni razgovor: **6–15 min**, zavisno od formata.
- Umetanje priloga ili grafika: **30–60 s** po segmentu.
- Prelazi između tema: džingl / grafika / cut.
- Zaključak emisije: **15–30 s** – rezime i najava sledeće epizode.
- Ukupno trajanje emisije:
- Informativna:** 10–15 min
- Magazinska:** 20–30 min

Tehnička pravila i kontrola kvaliteta

- Sve kamere moraju imati **identičan balans bele i ekspoziciju**.
- Rasveta mora biti **ujednačena**, bez senki na licima.
- Audio signal mora biti **balansiran** – nivo glasa –6 dB, bez klipovanja.
- Na kontrolnom monitoru proverava se **waveform i vectorscope**.
- Pre svake emisije sprovodi se **rehearsal** (tehnička i sadržajna proba).
- Snimati backup audio-kanal (npr. stereo par iz audio-miksete).
- Na kraju se vrši **kontrola sinhronizacije slike i tona** (lip-sync).

Uloga i ponašanje novinara

- Novinar mora delovati **profesionalno, sigurno i neutralno**, bez nepotrebne dramatike.
- Položaj tela: **uspravan, otvoren stav**, ruke spuštene ili blago ispred tela.
- Tokom razgovora održava **kontakt očima sa sagovornikom**, ne gleda u kameru.
- Izbegavati prelaženje ispred kamere i nagle pokrete tokom snimanja.
- Pitanja postavljati smireno, u prirodnom tonu, sa kratkim uvodom.
- U kadru, novinar zauzima **sekundarni položaj** – sagovornik je u fokusu.
- Ukoliko je off-novinar, ton i dikcija moraju biti jasni i ritmični

Ponašanje sagovornika i gostiju

- Sagovornik **ne gleda direktno u objektiv**, osim kod obraćanja javnosti ili monologa.
- Telo je blago okrenuto prema novinaru, lice u zoni osvetljenja.
- Ruke držati prirodno – izbegavati **gestikulacije ka kameri**.
- Pokreti treba da budu **spori i kontrolisani**, bez prelaska granica kadra.
- Gosti u emisiji sede opušteno, ali ne previše naslonjeno.
- Uvek obavestiti sagovornika o **temi, trajanju i dinamici razgovora** pre snimanja.
- Ako je više učesnika – poštovati raspored i pravilo međusobnog pogleda.

Pravila ponašanja snimatelja i „frame discipline“

- Snimatelj mora poštovati **liniju pogleda i visinu očiju** svih subjekata.
- Ne menjati fokus ili kadriranje tokom izjave osim ako je to planski efekat.
- Kamera se ne pomera dok sagovornik govori (osim kod live praćenja).
- Prilikom promene plana – zadržati **pravilo kontinuiteta 180° i 30°**.
- „Frame discipline“: kadar uvek mora biti **uravnotežen i čist**, bez praznih zona.
- U pozadini izbegavati prolaznike, refleksije, natpise koji odvlače pažnju.
- Ekipa mora komunicirati **tiho i signalima**, bez prekidanja sagovornika.

ZAKLJUČAK

- Snimanje je **osnovna faza TV stvaralaštva** koja povezuje ideju, tehniku i emociju u jedinstvenu vizuelnu celinu.
- Uspešan snimak zahteva **koordinaciju celog tima** – novinara, snimatelja, tonca i režije.
- Kvalitet slike, tona i ponašanja pred kamerom direktno utiču na **profesionalni utisak** i poverenje publike.
- Svaki kadar, pokruivalica i izjava imaju **tačno definisanu funkciju** – nijedan kadar nije slučajan.
- Kombinacijom **A-rolla, B-rolla i voice-overa** gradi se narativ, ritam i kontinuitet.
- Bez obzira na format (intervju, prilog, emisija), cilj je **jasna i efektna komunikacija poruke**.
- Snimanje je spoj **tehnologije i umetnosti**, gde preciznost postaje osnova kreativnosti.
- Za uspešno snimanje neophodno je **napraviti i dosledno se pridržavati check liste** – jer detalji odlučuju o

profesionalnom kvalitetu:

- **Scenario i tok emisije** – da su svi delovi emisije jasno definisani (uvod, prilog, razgovor, zaključak), da su prelazi i tajming usklađeni sa režijom i da ekipa ima tačan redosled scena i kadrova kao i **potpise sagovornika**.
- **Pripremu opreme** – da ništa ne nedostaje (kamera, baterije, memorija, kablovi, rasveta).
- **Postavljanje scene** – proveru svetla, mikrofona, pozadine, kadra i fokusa.
- **Snimački proces** – redosled kadrova, balans bele, test tona, A/B-roll plan.
- **Bezbednost i logistiku** – napajanje, sigurnost ekipe, dozvole, transport opreme.
- **Postprodukciju** – backup, sinhronizacija, montaža, export i arhiviranje.

Questions & Answers

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them."

Network of centers for regional short study programs in the countries of the Western Balkans

Call: ERASMUS-EDU-2023-CBHE

Project number: 101128813